

»Ne marate me, ker nisem cekinček,« je vzdihnila Mikica, »zato me ne marate, ker imam modro kapico.«

Takrat pa so cekinčki strašno zakričali. Nekaj ogromnega, črnega, grozanskega je mahnilo, udarilo, zažvižgalo. Ozračje se je tako streslo, da se je uboga Mikica kar prekucnila in ni mogla dobiti sape.

Eden izmed cekinčkov je zajokal, zajokal tako bridko, tako močno, da je zajokala tudi Mikica.

Velik črn ptič je letel mimo, kavsnil cekinčka in ga pojedel. Cekinčki so bežali, bežali, kar so jih perutke nesle — vsak po svoji cestici — vsak k svoji rožici.

Tudi Mikica je bežala, zavila na trobentično cestico — in letela, letela — — —

Perutke so jo že bolele, tako močno bolele, da je z njimi komaj še mahala.

Zadišalo je močneje po trobenticah, da je bila Mikica kar omamljena. Sončna reber pod njo je bila vsa rumena: trobentica pri trobentici.

Vsa trudna se je spustila Mikica na trobentico.

»Ubogi cekinček,« je vzdihnila, »kar kavsnil ga je in pojedel.«

Ne daleč od nje so plesale v sončnem žarku enodnevnice in pele:

»Vrtimo se, vrtimo,
saj le en dan živimo,
saj le en dan živimo — — —«

(Dalje.)

F. S. Finžgar

Hudournikova miška

I.

Hudournik je ptica. Ali jo poznate? — No, kaj se spogledujete? Nikar ne mislite, da vam bom tega ptiča opisoval jaz. Kaj še! Zato hodite v šolo, zato trgate hlače in knjige, si packate prste s tinto, da se kaj naučite. Le vprašajte v šoli po ptiču hudourniku. Ko vam ga pokažejo in opišejo, si ga dobro zapomnite, če ne bo cvek in še leskovo olje za nameček.

Tisti Hudournik, ki ga pa jaz dobro poznam, ni ptič, ampak človek. Res je že star, siv; ni gladkega lica, kot ste vi. Ves je zbrzdán po obrazu in zmrđan. Tak obraz pa ne zraste od slaščic in potic. Vsa taka lepota (vi seveda porečete grdoba) se naredi od dela in skrbi. Torej ta stari mož si je mislil: Vsa mladina ima počitnice. In še kako dolge! Sam čepim v mestu pri pisalni mizi, otroci in dijaki pa frče lepe poletne mesece po gorah in dolinah, da se kar kadi za njimi. »Ne boste si samo vi kaše pihali,« si izmisli ta stari mož. Mahne jo še on v gorenjske planine, si poišče zaveten kotiček in si začne tam tesati majhno bajtico. »Tukajle bom tudi jaz počival, se grel na soncu, dihal planinski zrak, pil mleko in jedel žgance.« Rečeno, storjeno. Toda kakor v življenju sploh, je imel mož smolo tudi pri tesanju bajte. Kadar koli jo je urezal v planine, — na, vselej dež, ploha, grom. Kmetje v dolini so opazovali moža, kako hodi s krivo palico in oprtnikom po stezi proti planini. In za čuda. Kadar koli se je prikazal, se je kar hitro pooblačilo, za Triglavom zagrmelo — in usula se je ploha, da ne zlepa take. Zato so

grabljevke ob najlepšem soncu, če so tega popotnika zagledale, hitele kar takoj zdévati seno v kopice in so kazale nanj: Hitimo! Hudournik gre.« In prijelo se ga je ime, čisto po nedolžnem, ko ubogi mož ni delal ne dežja, ne groma, ne bliska. Kljub vsemu pa je bil stanoviten in je svojo bajtico vendarle stesal.

»Hvala Bogu,« se je mož oddahnil, ko je prvič zakuril na svojem ognjišču in sladko prespal prvo noč pod svojo streho.

Toda na svetu vse mine. Tudi lepe počitnice. Hudourniku je potekel prehitro čas oddiha in moral je nazaj v mesto v službo. Vse je lepo pospravil po bajti. V majčkeni shrambici, skozi katero je imel napeljano železno cev za dimnik, si je spravil še nekaj malega živil, češ, te me počakajo, ko skočim še kako nedeljo semkaj. Vse je lepo pozaprul in še enkrat prijel za kljuko, če je vrata zaklenil. »Križ božji, vse je v redu. Bajtica moja, le mirno me počakaj, kmalu te obiščem.«

In je šel.

Tedaj pa je prišla pod streho na ógledi stara, že osivela miška. Vse je pretaknila, vsak kotiček preiskala, v vse špranje pokukala. »Izvrstno!« se je smejala in odšla. Drugi dan je pa pripeljala s seboj vso mišjo družino. Presneto je nastal semenj pod mirno streho. Miške so se podile, prevračale kozolce, škrabale ob deskah, da je bilo veselje. Hodile so na bero: po žir, po lešnike, po sladke koreninice, po smrekovo seme in po vse, kar je bilo dobro za pod zob in prijetno za želodček. Nanosile so si mahu in suhe trave ter si postlale mehke posteljice in si zares kar imenitno uredile svoj zimski kvartir v bajti.

Med miškami je bila najmlajša, drobčkana, izbirčna v jedi, huda gizdalinka, ki je vedno trdila, da hoče biti vitka in lepa, čisto »modernax«. Če si je bele tačice le količkaj umazala, joj, kakšno umivanje je bilo! Stara miš jo je svarila, druge miške so se iz nje norčevale. Vse bob ob steno. Zato so ji vzdele ime: Préklica. Ker je bila od zgolj izbirčnosti in lišpavosti tako tenka kot prekla.

Préklica tudi ni nič kaj rada hodila na bero. »Pri delu se umažem in utrudim,« je modrovala. »In zakaj bi hrane toliko navlekla? Druge jedo, jedo, zato so tako debele; take trebuščke imajo! Nočem. To ni lepo.« Zaradi tega je kajkrat ostala doma, ko je vsa mišja družina odšla paberkovat. Navadno je postopala po kvartirju, si umivala bele tačice, česala rjavi kožušček, da se je kar svetil. Časih je seveda pozumala iz zaloge drugih mišk košček slaščice, ko jo je želodček le preveč prosil, naj mu vendarle kaj privošči.

Ko se je nekega dne vrnila stara miš z dela domov, ji je Préklica vsa ponosna skočila naproti in kričala: »Nič več na bero! Vsega imamo dovolj. Za vso zimo!«

Stara miš jo je debelo gledala. Verjela pa ji ni prav nič.

»Poglej! Poglej! Povohaj!« jo je kar vlekla za seboj. Prišli sta do železne cevi, ki jo je Hudournik napeljal iz shrambice skozi strop in odtod skozi streho, da je bila ta cev njegovemu ognjišču za dimnik.

»Poglej,« je pričela Préklica, »pri tem stebru sem stala in vtikala nosek skozi tole špranjico. In zadišalo mi je — mm — in še kako! Po slanini — mm! Pa začnem dolbsti in žagati — toliko, da si nisem zob polomila — in glej, že je taka luknjica, da lahko smuknem skóznjo — jaz, tiste debeluharice še ne — no, in sedaj povohaj!« Stara je vtaknila nos skozi luknjico. »Zares slanina!«

Vtakne nos drugič: »In še druge reči!«

V tem so priskakljale vse miške.

Préklica, polna napuha, se razkorači prédnje in vpraša:

»No, povejte, kdo je našel zaklad?«

Vse miške vohljajo v luknjico, se kar oblizujejo od samega vonja — in molče. Préklica se pa postavlja in šopiri med njimi, da se sam Kolumb ni tako, ko je odkril Ameriko.

Po dolgem molku se vendarle oglasi za starko najstarejša: »Tu doli je zaklad. To je živa resnica. Zato se lotimo luknjice, razširimo jo, da bomo mogle do njega.«

Vse so se pridružile pametnemu predlogu, le starka je še molčala. Préklica je prevzetno pripomnila: »Prav. Le prepilite strop, sama sem že klestila na vse kriplje. Toda eno velja: zaklad sem odkrila jaz, zato je zaklad moj. Ne rečem, da bi vam ne poklonila deleža ob njem. Toda gospodar sem jaz!«

Tedaj je izpregovorila starka:

»Préklica — neumnica! Kaj ti pomaga zaklad, ko ne moreš do njega.«

»Kakó da ne,« jezika Préklica.

»Otroci, pogledjte! Do zaklada pridemo samo po tem stebru. Steber pa je železen.«

»Kaj, če je železen,« se vtakne vmes jezična Préklica. »Smuk skozi luknjico in smuk po njem na tla.«

»In nazaj?« vpraša starka.

Miške molče.

»Poskusite plezati po njem!«

Vse hkrati zastavijo krempeljce na cev. Škrabljajo, praskljájo, pa vsaka se prekucne na hrbet.

»Vidite, katera koli se spusti po zaklad, se sama zapre v ječo. Zato bodimo pametne, živimo v lepi svobodi; pa pridno hodimo na bero. Po snegu že kar diši.«

Vse miške so pritrdile starki, povohale še enkrat skozi luknjico in odšle spet na bero. Le Préklica se je skujala in ostala trmasta doma.

Ko je bila sama, je preudarjala besede stare miške. A hitro jih je zavrgla. »Brr! Nevoščljive so mi. Da bi ne mogla nazaj! Seveda te debeluške že ne. Toda jaz!«

Kar stekla je k luknjici, potisnila skoznjo glavico, za njo potegnila sloki životek — in drsrk — štrbunknila je po cevi prav na tla shrambice. Toliko, da si ni zlomila noge. Tudi na smrček se je pošteno kresnila. Preplašena je počepela na tleh, nato pretegnila ude, s prednjimi tačicami si pobožala nosek in vse je bilo v redu. Hitro je splezala na polico, pregledala zaklade, pokusila slanino in se od veselja postavila na glavo. Pozabila je na vso družino. Prevzetna se je sprehajala po shrambici kot knežna po graščini, ko ima vsega na pretek. Sita dobrot in trudna od tekanja po shrambici je legla. Kar na trdo polico. Sanjalo se ji je, da je v deželi Koromandiji, kjer ni ne dela ne trpljenja, dobrot pa nikoli konec.

(Konec prihodnjič.)

Severov

Šolarjeva želja

*Šolski zvonci so zapeli,
zlato nam svobodo vzeli;
spet so tu skrbi vsakdanje:
naloge, izpraševanje.*

*Vse prijetno hitro mine,
a težavno ne izgine.
Hitro, leto, se obrni,
zlato nam svobodo vrni!*